

Uit DE KUNST

DANKZIJ PAUZE TIJDENS
BUITENLANDSE TOERNEE

Cobra-collectie Stedelijk lokt het zomerpubliek

Het kind laat de huizen dansen. Het juicht van plezier. Corneille noemde dit in 1949 geschilderde tafereel 'Het vrolijke ritme van de stad'. Amsterdam was in die naoorlogse jaren blijkbaar een stad waar je vrolijk van werd. Ook Appel getuigde van zijn kinderlijke verrukking o.a. met 'Het kleurige leven' uit 1951. De twee toen onafscheidelijke schilders waren jong en ze wilden wat. Zij wilden met hun spontane kunst de wereld veroveren.

KUNST
KIJKEN
door Ed Wingens

Het is niet zonder slag of stoot gegaan, maar het was de moeite waard. De geuzennaam 'Cobra', waaronder Appel en Corneille en hun kameraden uit Kopenhagen, Brussel en Amsterdam toen tegen de verziekte klassenmaatschappij ten strijde trokken is vandaag in goud gevat. Die naam galmt in de veilingzalen, prijkt op de bakstenen gevel van het Museum voor Moderne Kunst in Amstelveen en lokt op het intrigerende affiche van het Stedelijk Museum het zomerpubliek naar de Nieuwe Vleugel.

Op toernee

Daar toont directeur Rudi Fuchs Cobra-kunst uit de eigen collectie, terwijl Geurt Imanse in het speciale museumbulletin (vijf gulden) uitlegt hoelang Cobra al thuis is in de Paulus Potterstraat en welke rol de legendarische Wil-

lem Sandberg daarbij heeft gespeeld (tot 16 september). Deze gedetailleerde tekst werd overgenomen uit de catalogus, die de buitenlandse toernee van de Cobra-collectie uit het Stedelijk begeleidt. Luxemburg, Lissabon en Madrid werden al aangedaan. Na de Amsterdamse zomer is o.a. Warschau aan de beurt.

De Cobra-presentatie, die als 'Cobra en de jaren vijftig'

werd aangekondigd maar nu 'Cobra & het Stedelijk' heet, is een duidelijke hint naar de door Amstelveen gekoesterde Van Stuijvenberg-collectie. Deze in bruikleen verkregen verzameling is zeer gevarieerd, omdat alle bij Cobra betrokken kunstenaars erin vertegenwoordigd zijn. Maar in kwalitatief opzicht legt de Stedelijk-collectie meer gewicht in de schaal. Dat blijkt

zelfs al uit deze toernee-keus. Bovendien is er nog de Appelbar in het hoofdgebouw, die het publiek permanent kan bekijken.

Het begin

Die kleine, kleurrijk beschilderde ruimte, waarin Appel de kinderlijke vitaliteit van Cobra effectief in beeld heeft gebracht, had eigenlijk

■ Met schilderijen als dit 'Beest' uit 1952 zorgde Appel ervoor dat Cobra een begrip werd.

■ 'Het vrolijke ritme van de stad', noemde Corneille dit feestelijke tafereel uit 1949.

FOTO'S STEDELIJK MUSEUM

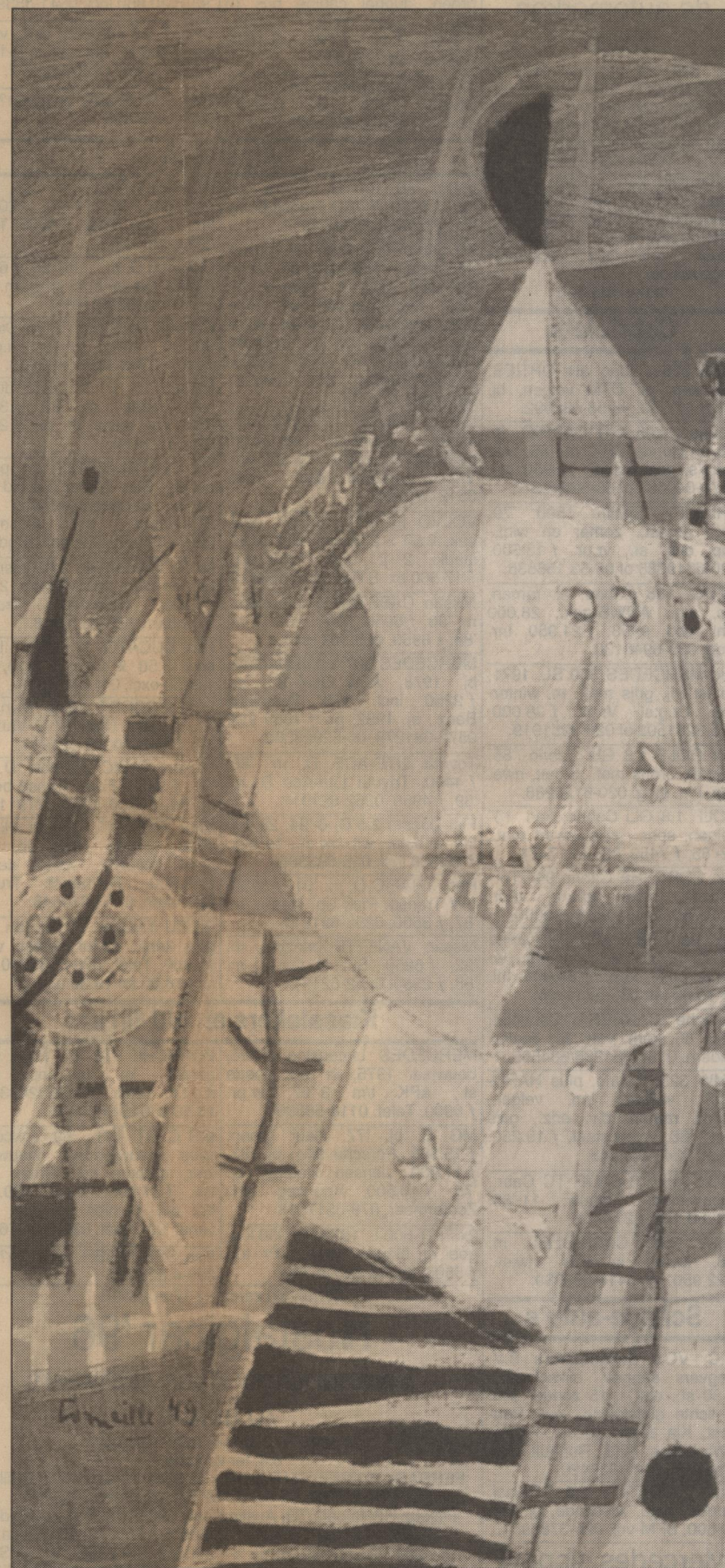
het begin van 'Cobra & het Stedelijk' moeten vormen. Het is een gemiste kans, dat de ernaast gelegen zalen, die doorlopen tot het restaurant met de grote muurschildering van Appel, niet werden benut. Daar zouden ook de speciaal voor de grote Cobra-tentoonstelling in 1949 in het museum geschilderde werken van Appel, Brands en Constant op hun plaats zijn geweest op een tot de Cobra-periode (1948-1951) beperkte presentatie.

In het lichte gebouw aan de Van Baerlestraat was voor deze kenmerkende, monumentale bijdragen blijkbaar geen ruimte. 'Cobra & het Stedelijk' omvat namelijk ook werk van verwante experimentele kunstenaars, zoals Piet Ouborg, Lotti van der Gaag en de Deense beeldhouwer Robert Jacobsen en voorbeelden van de latere ontwikkeling van Ap-

Mortier voor S

Van onze kunstredactie
SALZBURG
vrijd.

De intendant van de Salzburger Festspiele, Gerard Mortier, wil een team aantrekken van vier regisseurs die zich afwisselend met het toneelprogramma en met muziektheater bezighouden. Mortier zei dat in een kranteninterview kort nadat toneelprogrammeur en regisseur Peter Stein had aangekondigd zijn contract volgde jaa

Uit DE KUNST

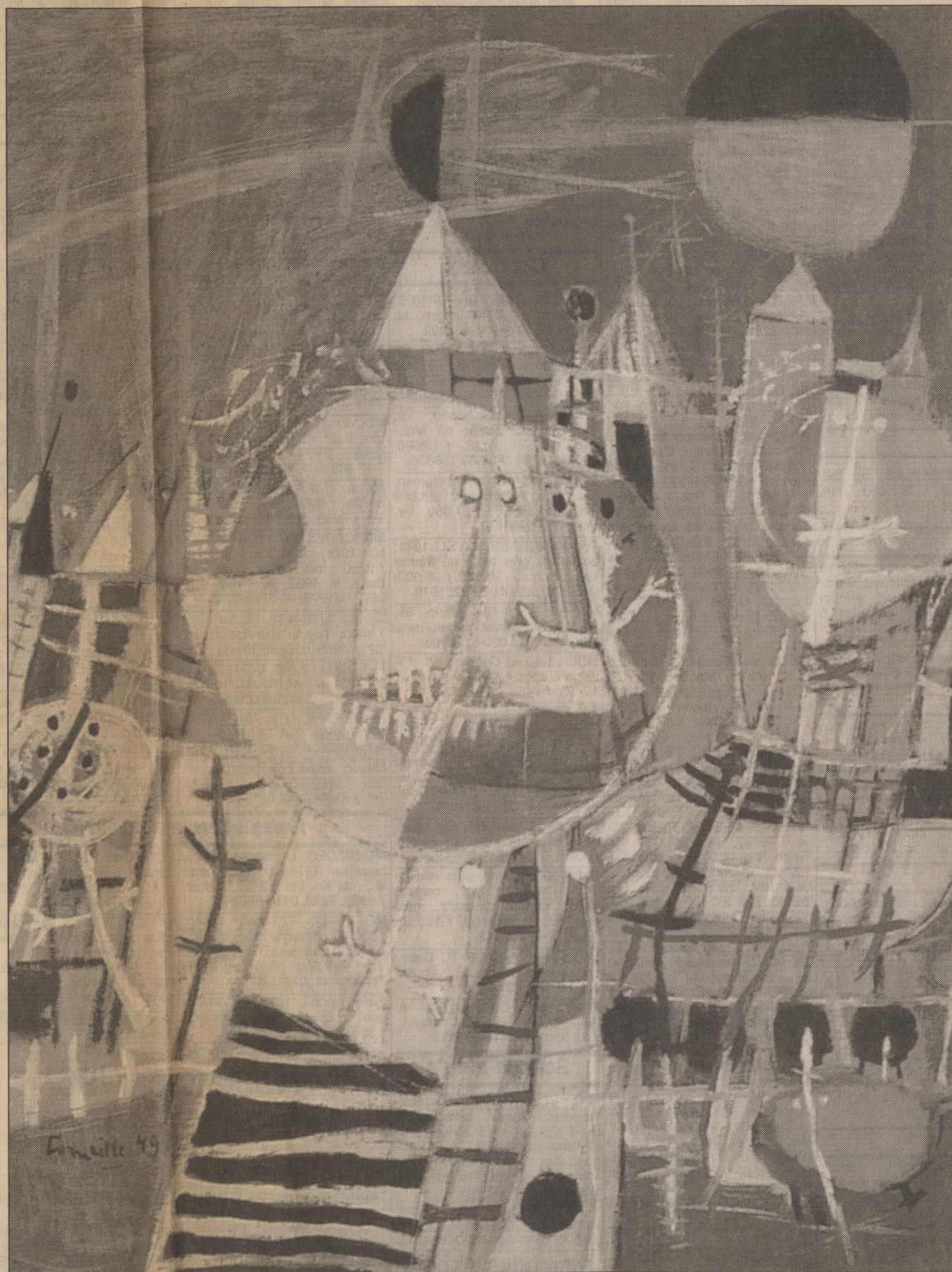
ANKZIJ PAUZE TIJDENS
TENLANDSE TOERNEE

bra-collectie Stedelijk lokt het merpubliek

de huizen dansen. Het juicht van plezier. Corneille noemde dit in 1949 ge-
heel 'Het vrolijke ritme van de stad'. Amsterdam was in die naoorlogse ja-
ren stad waar je vrolijk van werd. Ook Appel getuigde van zijn kinderlijke
met 'Het kleurige leven' uit 1951. De twee toen onafscheidelijke schilders
wilden wat. Zij wilden met hun spontane kunst de wereld veroveren.

KEN
d Wings

der slag of
het was de
euzennaam
r Appel en
kameraden
Brussel en
gen de ver-
aatschappij
is vandaag
naam galmt
rijkt op de
an het Mu-

■ Met schilde-
rijen als dit
'Beest' uit
1952 zorgde
Appel ervoor
dat Cobra een
begrip werd.

■ 'Het vrolijke ritme van de
stad', noemde Corneille dit
feestelijke tafereel uit
1949.

FOTO'S STEDELIJK MUSEUM

het begin van 'Cobra & het
Stedelijk' moeten vormen.
Het is een gemiste kans, dat de

Mortier wil team regisseurs voor Salzburger Festspiele

Van onze
kunstredactie
SALZBURG,

niet te willen ver-
lengen.
De Belgische in-

deerd worden. Er
komen meer pro-
ducties dan nu,

Intelligente thrillers

Liefhebbers van het werk
van Ruth Rendell kunnen
hun hart ophalen. Momen-
teel liggen verschillende boe-
ken van haar in de boekhan-
del. Allereerst is er 'Simisola'
waarin inspecteur Wexford,
Rendells vaste hoofdfiguur,
op genadeloze wijze tegen
zijn eigen vooroordelen op-
loopt.

In het knusse stadje Kings-
markham woont slechts een
handjevol zwarte mensen.
Eén van hen is de huisarts
van de politieman. Deze be-
nadert Wexford als zijn doch-
ter wordt vermist. Dat is het
begin van een zaak die Wex-
ford persoonlijk niet onbe-
roerd zal laten. Ruth Rendell
toont ook in dit verhaal weer
haar grote inzicht in de men-
selijke geest en de vreemde
kronkelingen die zich daar in
kunnen afspelen. Bij haar
wordt de dader nooit tijdens
een bijeenkomst in de salon
ontmaskerd, maar lijkt de op-
lossing van het mysterie bijna
terloops te gebeuren. (Uitg.
Het Spectrum, f 42,50)

Als Rendell over Reg Wex-
ford en zijn starre adjudant
Mike Burden gaat schrijven
ontstaat er een bepaalde ma-
gie. Andere verhalen van
Rendell zijn goed, maar haar
Wexford-vertelsels zijn vaak
briljant te noemen. In de loop
der jaren is de sympathieke
en intelligente politieman
geestelijk gegroeid. Maar ook
zijn medespelers zijn mensen
van vlees en bloed met wie de
lezer meeleeft.

In 'De gesluierde vrouw'
wordt een vermoorde vrouw
in een auto gevonden. Ren-
dell wekt in dit verhaal
hoofd- en bijrolspelers tot le-
ven die op angstaanjagende
wijze vast zitten in hun eigen
benauwde leventje. Hetzelfde
geldt voor 'De Erfgename'. In
een Engels landhuis wordt
een beroemde schrijfster en
haar familie vermoord, alleen
haar kleindochter overleeft
ternauwernood de aanslag.
De politie denkt aan roof,
maar al snel blijkt dat in het
gezin genoeg aan de hand was
om moord te rechtvaardigen.
Gedegen speurwerk en veel
intuïtie brengen Wexford
naar de oplossing. (Beide:
Rainbow Crime, f 14,-)

Rendell schrijft ook korte
verhalen. Hierin wordt even-

■ Ruth
Rendell
toont in
haar boe-

en en lokt op het in-
e affiche van het Ste-
seum het zomerpu-
de Nieuwe Vleugel.

rneee

ont directeur Rudi
bra-kunst uit de ei-
ctie, terwijl Geurt
n het speciale mu-
tin (vijf gulden) uit-
g Cobra al thuis is in
Potterstraat en wel-
legendarische Wil-

lem Sandberg daarbij heeft ge-
speeld (tot 16 september). De-
ze gedetailleerde tekst werd
overgenomen uit de catalogus,
die de buitenlandse toernee
van de Cobra-collectie uit het
Stedelijk begeleidt. Luxem-
burg, Lissabon en Madrid wer-
den al aangedaan. Na de Am-
sterdamse zomer is o.a. War-
schau aan de beurt.

De Cobra-presentatie, die
als 'Cobra en de jaren vijftig'

werd aangekondigd maar nu
'Cobra & het Stedelijk' heet, is
een duidelijke hint naar de
door Amstelveen gekoesterde
Van Stuijvenberg-collectie.
Deze in bruikleen verkregen
verzameling is zeer geva-
rieerd, omdat alle bij Cobra
betrokken kunstenaars erin
vertegenwoordigd zijn. Maar
in kwalitatief opzicht legt de
Stedelijk-collectie meer ge-
wicht in de schaal. Dat blijkt

zelfs al uit deze toernee-keus.
Bovendien is er nog de Appel-
bar in het hoofdgebouw, die
het publiek permanent kan
bekijken.

Het begin

Die kleine, kleurrijk be-
schilderde ruimte, waarin Ap-
pel de kinderlijke vitaliteit
van Cobra effectief in beeld
heeft gebracht, had eigenlijk

Het is een gemiste kans, dat de
ernaast gelegen zalen, die
doorlopen tot het restaurant
met de grote muurschildering
van Appel, niet werden benut.
Daar zouden ook de speciaal
voor de grote Cobra-tentoon-
stelling in 1949 in het museum
geschilderde werken van Ap-
pel, Brands en Constant op
hun plaats zijn geweest op een
tot de Cobra-periode (1948-
1951) beperkte presentatie.

In het lichte gebouw aan de
Van Baerlestraat was voor de-
ze kenmerkende, monumen-
tale bijdragen blijkbaar geen
ruimte. 'Cobra & het Stede-
lijk' omvat namelijk ook werk
van verwante experimentele
kunstenaars, zoals Piet Ou-
borg, Lotti van der Gaag en de
Deense beeldhouwer Robert
Jacobsen en voorbeelden van
de latere ontwikkeling van Ap-
pel, Alechinsky, Jorn en Pe-
dersen. Zo is bijvoorbeeld ook
de sobere samspraak van
Alechinsky en Reinhoud uit
1961 te zien, die de kunste-
naars Sandberg bij diens af-
scheid cadeau hebben gedaan.
Dit opvallende kunstwerk
heeft vele jaren de route naar
de Nieuwe Vleugel gemar-
keerd.

Landschap

Wanneer je nu die richting
volgt kom je langs een groot ge-
metseld landschap, dat Appel
in Toscane heeft geschilderd.
Het is ook te zien geweest op
het eerbetoon aan de late
Munch. Fuchs wil het nu aan
de collectie toevoegen. Appel
schildert weer breed, met een
groot gebaar, net zoals in de ja-
ren vijftig, maar zonder de
dramatiek van bijvoorbeeld
zijn portret van Michel Tapié
de Celeyran, de Parijse criti-
cus die zijn schilderkunst 'un
art autre' noemde.

Appel heeft sinds Cobra een
lange en gevarieerde ontwik-
keling doorgemaakt, waarin
hij in tegenstelling tot o.a. Cor-
neille en Pedersen geen be-
roep meer doet op de beeldtaal
van toen. Hij heeft zich ont-
wikkeld tot een schilder die
aansluit bij de expressionisti-
sche traditie, waarbinnen Co-
bra voor een vernieuwend ac-
cent heeft gezorgd. Voor de te
vroeg gestorven Jorn gold het-
zelfde. Maar dat naoorlogse ac-
cent is nog steeds verrassend
fris en jong. Het heeft dat te
danken aan de spontane wijze
waarop de meeste kunstenaars
van Cobra, Appel en Corneille
voorop, in die periode na de
Bevrijding van hun optimisti-
sche levenshouding getuig-
den.

SALZBURG,
vrijdag

De intendant
van de Salzburger
Festspiele, Gerard
Mortier, wil een
team aantrekken
van vier regisseurs
die zich afwisse-
lend met het to-
neelprogramma
en met muziek-
theater bezighou-
den. Mortier zei
dat in een
kranteninterview
kort nadat toneel-
programmeur en
regisseur Peter
Stein had aange-
kondigd zijn con-
tract volgend jaar

De Belgische in-
tendant noemde
een aantal namen
die hij voor zijn re-
gieteam op het oog
heeft. Het zijn de
Amerikaan Peter
Sellars, de Zwit-
sers Christoph
Marthaler en Ste-
fan Bachmann en
de Britse Deborah
Warner. Volgens
Mortier komt er in
Salzburg ook een
leider van het to-
neelprogramma,
maar die zal regis-
seur noch toneel-
speler zijn. Het to-
neelprogramma
moet opgewaar-

ducties dan nu,
maar die hoeven
niet zo groot en
duur zijn. Van be-
lang is dat er veel
premières zijn.

Vanaf 1998 krijgt
ook de dans een
vaste plaats in de
Festspiele, zo kon-
digde Mortier aan.
Als mogelijke lei-
der van die afde-
ling noemde hij de
in Duitsland
werkende Ameri-
kaanse choreo-
graaf William For-
sythe en de
Zwitser Joachim
Schlomer.

(advertentie)

Cornelis van Haarlem, Venus en Mars. 1604. Doek, 100,3 x 132,1 cm.
Richtprijs Dfl. 600.000-900.000. Collectie
HKH Prinses Christina der Nederlanden. Veiling 19 november 1996.

Joachim Beuckelaer, De Kruisiging. 1567. Paneel, 56,5 x 56 cm.
Richtprijs Dfl. 120.000-180.000. Veiling 12 november 1996.

KOSTELOZE TAXATIE VAN OUD MEESTERS

SOTHEBY'S

ONZE EXPERTS ZIJN BESCHIKBAAR OM UW
SCHILDERIJEN TE TAXEREN EN U TE INFOR-
MEREN OVER DE VEILINGMOGELIJKHEDEN.
Inbreng voor de veiling van 12 november is nog mogelijk tot medio
september. Voor afspraken: Henry Hall of Els Cevat, telefoon
(020) 550 22 61. Sotheby's Amsterdam, Rokin 102, 1012 KZ
Amsterdam. Telefoon (020) 550 22 00, fax (020) 550 22 22.

THE WORLD'S LEADING FINE ART AUCTIONEERS

FOTO: M
SPECTR

eens de monotomie van h
dagelijks leven doorbroke
door moord of juist net w
niet. Plezierig om even tu
sendoor te lezen, want de
knoping is heel wat snelle
bereikt dan bij een hele r
man. Onlangs verscheen 'I
man die de god van de lief
was'. Een bundel met elf v
halen van Ruth Rendell. I
ene vertelling is wat geslaa
der dan de andere, maar a
met al is het een plezierig
boek voor wat verloren
uurtjes. (Uit. Het Spectru
f 29,50)

Holmes

Laurie King oogstte veel
met haar roman 'De leerlin
van de bijenhouder'. De le
gendarische detective Sher
lock Holmes speelde een b
langrijke rol in dit boek.
Hoofdpersoon was Mary R
sel, die Holmes wist te imp
neren door haar enorme in
telligentie en deductieverm
gen. Hij maakte haar tot zij
leerlinge en samen beleefd
het tweetal een aantal avon
ren.

Nu is er een tweede Mary
Russel-roman verschenen.
'Dodelijke Nalatenschap' is
Mary Russel nu volwassen
heeft haar erfenis in hande
gekregen. Ze maakt kennis
met een door vrouwen gele
de liefdadigheidsorganisati
Het blijkt dat de laatste tijd
een aantal vrouwen een aar
zienlijke vermogen heeft n
gelaten aan de instelling. D
kwam aan het licht na hun
welddadige dood. Samen m
haar goede vriend Holmes
gaat Russel op onderzoek u

De hoofdpersoon van een
andere schrijver adopteren
altijd een hachelijke zaak.
Laurie King slaagde met ha
eerste Holmesverhaal met
vlag en wimpel voor die on-
derneming. Nu is het resul-
taat wat minder, Holmes
wordt steeds minder de on-
genaakbare stoïcijn zoals zi
schepper Arthur Conan Do
le hem creëerde. Toch is 'D
delijke Nalatenschap' een u
terst leesbaar boek dat de v
re liefhebber van een goede
detective in één ruk zal wil
len uitlezen. (Uitg. Het Spe
trum, f 32,50)